

Regeringen, Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över remiss av Bättre tillsammans – Förslag till en uppdaterad nationell cancerstrategi, S2024/02100

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Kronobergs län (fortsättningsvis Länsstyrelsen) ställer sig bakom förslagen i den uppdaterade nationella cancerstrategin, med några synpunkter till förslagen och bedömningarna som presenteras nedan.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen har valt att besvara remissen utifrån de förslag och bedömningar som rör att förebygga cancer, och som vi ser ligger närmast arbetet som bedrivs inom Länsstyrelsens uppdrag gällande ANDTS (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar), samt tillsyn inom alkohol, tobak och nikotinprodukter. Nedan följer Länsstyrelsens kommentarer på dessa valda delar. Kommentarererna följer dispositionen i utredningen.

3 Förebygga cancer

3.5.1 Samordnat hälsofrämjande och förebyggande arbete med förtydligat ansvar

Länsstyrelsen instämmer med bedömningen att det för ett samlat strategiskt folkhälsoarbete behövs en strategisk samverkan kring prioriteringar av insatser och kommunikation och att ett tydliggörande av Folkhälsomyndighetens instruktion skulle kunna underlätta för detta. Det skulle dock vara fördelaktigt om uppdraget utgår från ett bredare folkhälsoperspektiv utifrån risk och skyddsfaktorer för att uppnå större effekter såväl på samhälls- som på individnivå. Länsstyrelsen ser även en brist i att ett samordnat ansvar för folkhälsoarbetet saknas på regional nivå, vilket riskerar att försämra förutsättningarna för ett folkhälsoarbete på lokal nivå. En

utsedd regional samordnande aktör behövs för att motverka den ojämlikhet som idag råder i folkhälsa för olika samhällsgrupper.

3.5.2 Prioriterade förebyggande insatser

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att ge Folkhälsomyndigheten i uppdrag att sammanställa evidensbaserade insatser som kan användas i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet för att öka jämlikheten i hälsa. En sammanställning av insatser skulle bidra till ett ökat stöd för kunskapsbaserat förebyggande arbete på regional och lokal nivå.

Länsstyrelsen ser också positivt på att det föreslagna uppdraget till Folkhälsomyndigheten ska ha ett särskilt jämlikhetsfokus. Ett cancerpreventivt arbete behöver ta hänsyn till människor i olika samhällsklasser, utbildningsgrupper och inkomstskikt, eftersom det finns systematiska skillnader vad gäller hälsa och överlevnad.

Vidare vill Länsstyrelsen instämma i de viktiga medskick som utredningen ger till det fortsatta arbetet, där insatser riktade till barn och unga bör vara prioriterade. Här ser Länsstyrelsen att föräldraskapsstöd bör lyftas fram som en viktig insats att fortsatt prioritera i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Länsstyrelsen instämmer med utredningens medskick att det förebyggande arbetet mot rökning behöver stärkas men att det även ska omfatta tobakssnus och nikotinprodukter. Ett fortsatt arbete för att förstärka och utveckla det tobaksförebyggande arbetet är av största vikt. Regleringen av rökfria skolgårdar bör utvidgas till en tobaksfri skoltid så som Norge, Danmark och Finland redan har infört. I remissen En trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas lyftes förslag om att bredda dagens rökfria skolgårdar till ett införande av tobaks- och nikotinfri skoltid som även borde omfatta skolpersonal och andra vuxna som vistas i skolbyggnader, vilket Länsstyrelsen ställde sig bakom. Länsstyrelsen vill även skicka med frågan varför detta viktiga förebyggande arbetsområde gällande cancer, i remissen förs fram som ett medskick och inte som ett förslag eller mål.

Likt utredningens bedömning om att reglera skattesatser på kost utifrån dess hälsoeffekter ser Länsstyrelsen att även skattesatser gällande alkohol, tobak och nikotinprodukter är en viktig förebyggande insats som bör aktualiseras i strategin. Prishöjningar är en av de mest effektiva åtgärderna för att förebygga och minska

användningen av tobaks- och nikotinprodukter, framför allt bland barn och unga.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Malin Almqvist med enhetschef Anna Ståhl som föredragande. I den slutliga bedömningen har strateg inom tillsyn Christina Nilsson och strateg inom ANDTS Elin Storm medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.